

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50
za četrt leta 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vrstica v petih; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilno, reklamacije in inzerate prejema upravištvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so prosto poštno.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je m.č.

Vabilo na naročbo.

Prvo poluleto tekočega leta je izvršeno. Stare naročnike prosimo nujno, da pravočasno ponove naročbo, da ne nastanejo neredi pri odpošiljanju lista. Prijatelje našega lista tudi prosimo, da gledajo nam pridobiti novih naročnikov. Cena je razvidna na čelu lista.

Upravištvo „Edinosti“.

Važno vprašanje.

Prihodnje leto vzame se mestu Trstu zadnja in največja predpravica, koja vživa od časov modre vladarice Marije Terezije sem, namreč — prosta luka. Pravico to vžival je Trst eden in en četert stoletja ter se mora samo njej zahvaliti na svojem vsestranskem napredku toliko v gñotnem, kolikor v duševnem obziru. Mesto Trst pred stoletjem bilo je podobno ribiškem večjemu trgu broječ okolo 20.000 prebivalcev; v teku jednega stoletja in osobito v zadnjem štiridesetletju pozdignilo se je v vrsto prvih trgovinskih mest vsega sveta.

Velika skrb vlade do našega mesta je temu pomogla do sedanjega razvoja; v njem se je jela stekati svetovna trgovina; v njem porajale so se mogočne družbe, mej koje štejejo mej družimi tudi avstro-ogerski Lloyd z njega velikansko ladijetesalnico. Marsikdo, posebno začetkom, kader so zgradili prvo železnico, ki veže naše mesto z notranjimi deželami, našel je tu svojo srečo ter si nakopičil lepega kapitala. Enacih ljudi, ki so sem prišli kot priprosti delalci ter se sedaj smatrajo mogotcem in velikašem, štejejo v Trstu lepo število.

Blagostanje ljudstva sploh bilo je v preteklej dobi proste luke veliko; ni čuda, ako so se semkaj naselili tujci iz raznih

krajev sveta, iskajoč si podjetij, v koje so nalagali seboj prinešeno glavnico.

Število prebivalcev je znatno rastlo ter broji sedaj mesto z okolico preko 160.000 duš.

V teku časa naselilo se je sem raznih narodnih življev; ne samo iz notranjih avstrijskih dežela, ampak v še večjem številu naseljevali so se semkaj tujci iz Italije ter dandanes še vedno prihajajo. Zadnjih število je vidno naraščalo ali z dohajanjem teh tujcev uvajal se je mej prebivalstvo tudi oni čudni duh, ki tukaj posebno močno veje, odkar je Avstrija povrnila rešenej Italiji Piemont in Venecijo ter so italijanski rovači udrli v večno mesto Rim odvzemši je božjemu namestniku. V tedanjej dobi rodila se je iredenta, ki je pozneje postajala čem drznejša in smelejša, da je slednjič jela bruhati pretenja državi našej. Ista hudobna družba ima dandanes mogočne veje tudi mej avstrijskimi podaniki ter se čestokrat grozi celo kronanej glavi. Iredenta ni mirovala, dokler ni prišla v Trstu na krmilo. Se znano premetenostjo vedela se je ukrasti v mestno hišo; pod krinko liberalizma in napredka vedela je vsiliti tržaškemu meščanstvu možje svojega mišljenja, zadnje pa je k sebi dobro priklenila podavši jim mastne službe. Začel se je tirati najstranotnejši nepotizem in uvedel se grad terorizem. Vsako sredstvo je bilo dobro, da je le vodilo k namenu.

Kmalu bode dvajset let, odkar iredenta na mestnem magistratu praznuje najostudnejše orgije. Začetkom bila je še nekoliko strpljiva, pustivši vsaj pičico pravic svojim sodeželanom, Slovanom; odkar se je pa tudi mej tržaške Slovane zanesla narodna zavest ter je začela oživljati in buditi k delu, rasil je tudi greben rudečej gospodi na magistratu in rudečejši izmed njih so se zarotili, da v kalu zatrot vrvenje in vzbujanje.

solnčnej strani bile so pa gole. Semkaj zahajal sem vsakega popoldne. Kraj bil je tu nekoliko vzvišen, in tako mi je bil odprt prost pogled v lepo okolico. V daljavi sem videl prijazna sela z belimi kmetiškim hišami. Okolica zdela se mi je tem prijaznejša, ker bila je nekako podobna mojemu rojstnemu kraju. Med zelenimi senožeti in obdelanim poljem gnala je bela reka žuboreče valove svoje. Tu potekal mi je najhitreje dolgi čas. Bil sem tudi vedno le sam, kajti nesem še našel znanca-rojaka, s kojim bi se razume'a. Mnogokrati bilo mi je pa tudi najljubši, da me nihče ne moti; posebno zadnji čas silil me je vedno kašel in ni mi bilo mogoče dosti govoriti.

Ko sem se nekega dne po kosilu hotel zopet napotiti do najljubšega mi mesta k studenčku, pridrdra krasno bliščeči voz, v katerega sta bila vprežena dva čila vranca. Voz se vstavi pred topliškim poslopjem, iz njega pa izstopi počasno in negotovih korakov mlad huzarsk poročnik. Mož bil je videti star nekoliko čez dvajset let; bil je bledega obraza in srednje velikosti. Lepe črne brke pristojale so mu jako dobro, a boja njegova bila je slaba. Ker me je radovednost gnala, stopil sem bliže, da bi bolje mogel videti mladega prišleca v obraz. Ali glej: koj na prvi

Liki pojaci nosili so na rokah Hermeta, De Angelija itd.; še dandanes obožujejo beznadžajnega renegata, huđega republikanca in iredentaša Raskoviča — pri tem pa pridno psujejo miroljubnega podanika Slovence s „p . . . di ččavo“. Mirni okoličan predsedal jim je že l. 1868, ko so se na vse kriplje ptezali, da mu v mestu odvzamejo varuško nadzorstvo; prouzročali so poboje in prelila se je celo krv . . . provzročena po narodnem sovraštvu.

Kader je bil okoličan razorožen; kader se ni bilo več bati niti trdih njega pesti, jeli so ga tlačiti. Polagoma so mu jemali pravico za pravico, kupovali od njega zemljišča in posestva in nekđaj lepa okoličanska polja spremenili v mestna letovišča in kampanije. Prejšnji prebivalec spodnje okolice moral se je umakniti v gore, kjer še danes biva ter obdeluje nehvaležno zemljo ali si pa vsakdanji kruh služi s trudom svojih rok.

Ali to ni še prenehalo njihovo delovanje. Lahoni hoteli so biti samostalni. Pijani belega kruha, potem ko so se po svojih mišlih in namerah razširili v okolico, hoteli so postati nezavisni od zadnje. Do tedaj je okolica zavzemala več nego polovico vsega mesta, in, ako bi se bili v tedanjem času okoličani ločili od mesta, ustanovivši si lastno samoupravo, bili bi v sedanjem času tudi gospodarji nad polovico sedanjega mestnega obsežja. Ideja ločitve se je l. 1868 istinito obravnavala ali ni prišla do zaželenega vspeha. Napori posameznih dobromislečih okoličanskih veljakov ostali so jalovi. Ostalo je pri starem. Ali Lahonom so se tedaj odprle oči: prosili so za razširjenje mesta, kar so tudi istinito dosegli. Mestna meja sega sedaj globoko v okolico ter je sploh tako odmerjena, da ima mesto odločilno moč v svojih rokah.

Dosedaj je razširjena mestna meja

pogled pride mi na um, da sem že nekje videl ta prijazni obraz, toda nesem se mogel spomniti, kje in kedaj. Globoko sem se zamislil; med tem časom odšel je že došli častnik v sprejemno sobo. Jaz pa sem se napotil k prijaznem studenčku. A podoba mladega častnika stala mi je vedno pred očmi, vsestranski sem premišljeval, kje in kedaj da bi ga bil videl, pa nesem se mogel domisliti. Sklenil sem toraj, ga o priložnosti opazovati in seznaniti se z njim, ako bode le mogoče. Od tega časa sem se mnogo zanimal za nepoznane znanca: pazil sem nanj, ko se je sprehajal po vrtu. Bil pa je težko bolan in prišel je le redkokedaj na sprehajališče. Govoril je navadno hrvatski in ko sem šel nekega dne mimo klopice, na katerej je sedel, opazil sem, da čita slovensk časnik. V tem trenutku sem pa še trdnjeje sklenil, da se na vsaki način moram seznaniti z njim. Vedno iskal sem priložnosti, da bi ga mogel ogovoriti. Slednjič se mi je želja spolnila. Nekega večera, ko se sprehajam po zadnjem delu vrta — blizo omenjenega studenca — opazim mladega častnika, sedečega na nekej klopi. Mračilo se je že, solnčni žarki poljubovali so s poslednjimi poljubi temena vinskih gora na vzhodu. Petje tičeje je vtihnilo, le

mestnej denarnici prinašala ogromnih dobičkov, kajti mestni magistrat ima od države v zakupu užitninski davek, koji učinja dober del vseh magistratovih dohodkov. Magistrat Tržaški je že širno znan radi svojega paševskega gospodarstva; imajoč v rokah užitninski davek, nalaga ga ubozim mestjanom po svojem menenju. Davek na vse opojne prijače in na meso je v istini neznosljiv.

Česa se nam je nadejati stoprav prihodnje in poznejša leta! Nabiranje užitninskega davka vzela bode država v svojo režijo in mestu odpade glavni vir njega dohodkov. Kam bode pač hodila rudeča gospoda na magistratu po denar, da masti svoje krejature ter ga pošilja odrešenim bratom onkraj meje; da ustanovlja nepotrebne laške šole ter podpira lahonske časnike in podjetja? Dosedaj uporablja magistrat denar od prebivalcev na nekđaj okoličanskih tleh. Rubi okoličana, da ga potem raznaroduje in tujci. —

Izvestno si bode lahonska gospoda tedaj pomagala z dokladi. Državni užitninski davek brez dvojbe ne bode toliko visok, ali isti bode naraščal ogromno po občinaskih dokladah, koje bode magistrat pri sedanjem gospodarstvu prisiljen uvesti in nakladati, da pride v okom troškom. Izvestno bode največja doklada na vino in na meso. Tudi tržaška (sedanja) okolica pridela obilico vina, na okoličanskih tleh nahaja se klavnica, v okolici se obdržuje večina živinskih sornjev; — bi ne bilo-li umestno, da se zadeva dobro premisli, vprašanje prouči ter se na drobno utemeljijo vspehi in korist, ki bi jo imela tržaška okolica, ako bi se prihodnje leto — po odpravi proste luke — odtrgala od mesta ter si ustanovila lastno samoupravo?

Naj bi si kdo preskrbel statističnih podatkov mestne administracije, zadeva-

slavček se je oglašal iz gostega grma poleg studenca z milo donečo svojo pesnico, sedaj veselo, sedaj zepet tožno in milo. Mladi častnik je vstal, ter koračil počasnih korakov po belej stezici proti domu. Tudi jaz sem zavil proti svojemu stanovanju. Prišel sem do klopice, na katerej je sedel poprej častnik. Na klopici zazrem knjižico, ki jo je bil izvestno pozabil. Nesem se mogel vzdržati, da bi je v naglici ne odprl. Dasi moje početje ni bilo lepo, vender sem se razveselil prilike, da se morda po tej knjižici nekoliko seznanim z njim. Komaj jo odprem že mi pade iz nje slika, predstavljajoča mlado žensko. Podoba bila je doprsna in je dobro izraževala milino deklječinega obraza. Radovednost moja bila pa je presilna, da bi ostal dlje časa na mestu, opazujoč sliko. Hitro je vtaknem v knjižico in hitim do častnika. „Oprostite gospod častnik, pozabili ste to-le knjižico na klopici“. „Lepa hvala, odgovori mi vesel, prav žal bi mi bilo zanjo, ker v njej so zabilježene razne dogodbe mojega življenja, katere sem napisal v prostih urah“. Zelo prijazen je postal potem z menoj, toda pogovor najin sukal se je le o raznih vsakdanjih rečeh. Ko se približava poslopju reče: „Današnji večer mi kaj ugaja, kako prijetno je!“ Po kratkem premisleku

PODLISTEK.

Ne pozabi me!

List iz dnevnika; spisal J. M. Krivčev.

Bilo je leta 1865, ko se me je lotila huda bolezen; močno so mi opešale telesne moči. Po nasvetu zdravnika podal sem se spomladu istega leta v toplice iskati si izgubljenih moči in zdravja. Bivanje v toplinah se mi je kmalo jako priljubilo. Sprehajal sem se po lepó vredenem in okusno ozaljšanem vrtu, kateri je segal tja do nizkega hriba in se tam v znožju spremenil v prijazen lipov log.

Po belih stezicah, med krasnim cvetjem sprehajal sem se vsako dopoldne, popoldne pa sem šel navadno v log do podnožja hriba. V znožji hriba bile so na nekem kraju velike sive pečine. Iz teh pečin izviral je bistri studenček ter padal, podoben malemu slapu, čez skalo in šumljal dalje po belem pesku čez livade. Na desnej strani studenčka rastle sti dve velikanski lipi, katerih ena bila je trdno vraščena v skalo, ki je molela kaka dva seznja v stran, ter bila kakor naravna streha nad kamenitno klopico med lipama. Na senčnej strani bile so pečine gosto braščene z vedno zelenim beršljinom, na

jočih okolico, ter naj bi na podlagi teh skušal napraviti si proračun in določiti koristi. Nam se zdi vprašanje jako važno. Če prav se je nedavno mesto razširilo globoko v okolico, zadnja ima še krajev, ki mestu prinašajo lepih dohodkov. Temveč bi ti kraji uspevali pod modrim in skrbnim gospodarstvom domačincev.

Ako bi se to obistinilo, postal bi okoličan samostojen in bi mu ne trebalo več slušati pridevkov kakor: „baukolo“, „čavo“ itd., s katerimi ga sedaj nazivljajo — kulturni Italijani v Trstu!

Šolstvo v Trstu in njega okolici.

VIII.
(Konec).

Na podlagi uradnih statističkih podatkov smo v svojih člankih dokazali, da se je slovenski živelj v Trstu v dobi 34 let v primeri z Lahi za desetino zmanjšal. Temu številskemu propadanju uzrok sta nekoliko statistički mestni urad, ki je ob času ljudskega brojenja postopal enostranski in čestokrat krivično; največ je pa uzrok slaba organizacija tukajšnjega šolstva in šolska oblast sama, ki se nahaja v rokah Slovanom sovražnih mož.

Da statistički urad v Trstu postopa enostranski ter pritiska na občinstvo, da se izdaja za Italijane ter ne pove svoje prave narodnosti, — kaže nam istina, da je tudi število Nemcev v Trstu v omenjeni dobi padlo. Lahi so jih v teku 34 let dosti pohrustali. Leta 1846 našli so namreč v Trstu 8470 Nemcev ali 10:55%, a leta 1880 so jih nabrojili samo 5141 ali 4:27% torej nad 3000 ali okoli 60% manj. To se je zgodilo navzlic mnogoštevilnim c. kr. nemškimi šolam, vzlic višje omiki Nemcev, koji so večinoma uradniki in trgovci.

Vprašam pa: kako naj bi se ne zmanjšalo število Slovencev v Trstu, koji nemajo niti jedne slovenske ljudske šole, še manj pa srednjih šol? V tem ko so Nemci z Italijani popolnoma jednakopravni, ko se njih jezik čista in spoštuje v uradu in šoli, izbacjen je naš slovenski iz deželnih in deloma tudi državnih uradov ter je celoma brezpraven v šoli.

Meseca decembra t. l. vršilo se bode zopet ljudsko štetje. Tudi letos bodo šteli narode po „občevalnem jeziku“ navzlic predlogu grofa Kunica in posl. Jahna, da bi se štelo po „narodnosti“. Od statističkih podatkov je največ odvisna izpolnitev naših želja in teženj; dokler ne bode črno

vsklikne: „Oh, lepi spomladanski večeri, kje ste!“ Delal sem se, kakor da ne čujem. Potem pa zopet nadaljuje: „Prosim, če vam je ljubo, ostaniva danes tu na tej klopici, pogovorila se bodeva nekoliko. Meni je neizrečeno dolg čas; odkar sem odšel iz Zagreba, nesem se mogel pogovoriti po svoje“. Razveselil sem se te ponudbe, ker je bila voda na moj mlin, kajti neka tajna sila gnala me je do mladega častnika, katerej vzroka si pa sam nesem mogel raztolmačiti. Sedaj ponudila se mi je priložnost, da se mi spolni moja želja, katero sem gojil v srcu svojem. Vseveda se toraj na klop pod široki cveteči divji kostanj. Občudujočemu krasoto narave izvil se mu iz prsi globok vzdih. Govoril je jako prijetno in ni bilo težko pogoditi, da mladenci tareti telesna bolezen in duševna bol, katerih prva je bila še ozdravljiva, ali za drugo ni bilo zdravila v kopelji. Ko tako sediva vsa zamišljena, potegne rahel vetrič; belo cvetje se pa usuje na naju! „Sneg“ rečem jaz smehljuje se. „Da to je poslednji sneg, ki pada na me, ker gotovo je, da bode prihodnji sneg, ki pokrije zemljo, pokril tudi mojo gomilo“ odgovori mi žalostno.

(Dalje prihodnjič).

na belem dokazano, da učinjamo Slovenci v Trstu in okolici skoraj tretjino vsega prebivalstva ter da smo navzlic tej resnici potiskani ob steno, tajili bodo rudeči gospodje v mestnej hiši, da nas v Trstu celo ni! Gotovi smo, da bode statistički urad vse sile napel, da tudi to pot nabroji velikansko število Italijanov ter zmanjša do peščice broj Slovencev kačoč začudjenemu svetu, da je tu laška dežela. Radi česar opozorujemo že sedaj naše ljudstvo, da dobro pazi, kam je statikar zapiše, ali mej Lahe ali mej Slovence. Prestopki v tem obziru bodo imeli hude posledice.

Šolstvo v Trstu in okolici živo potrebuje korenitega preustroja. Ogromna svota, ki se izdaje za šolstvo v okolici, je za polovico po nepotrebem potrošena, zapravljena. Z onim denarjem, ki ga mestni zastop izda za okoličanske polovičarske šole, hoteč po sili okolico polasčiti, dalo bi se v zadnjem vzdrževati dobre šole, ponekod peto-, šestorazrednice, iz katerih bi deca lahko prestopala v mestne srednje šole. Okolica živo potrebuje svoje inteligence, kajti obstoječe ljudske šole, ne da bi ljubezen do učenja pospeševale in krepile, zavirajo ga ter nekako zabranjujejo okoličanske mladini uhod v srednje šole.

Dobrih, slovenskih šol; sposobnih, slovenščine večjih in jo ljubečih učiteljskih moči potrebuje slovenska okolica — ne pa bogatih šolskih palač, v kojih se deca kviri in polasčuje ali vsaj zaostavlja na poti omike! Dokler se pa šolstvo z dobrim zakonom ne preosnuje ter prilagodi slovenskim potrebam in težnjam; dokler bode celo slavna vlada — od katere bi se smeli nadejati pravice — pospeševala učenje laščine ter pustila, da se raznarodujejo celb povacen slovenski kraji v okolici tržaški; dokler bode z mirnim očesom gledala na pogubno delovanje „Pro patrie“ in na nezakonite ukrepe mestnega zastopa v Trstu: — dotlej se istej vladi ni nadejati, da bi se razmere v Trstu zboljšale. V njeno sramoto stali bodo vedno čuvaji pred kolodvorom ter branili spomenik, postavljen na dobro obiskovanem trgu in spominjajoč najslavnejšo dobo; dotlej se je istej vladi zuirom bolj bati, da bi se tudi dosedaj neomadeževani slovenski živelj ne zastupil po laškem jeziku in mišljenju. Vladi bi morala pač biti največja skrb, da si vzgoji čim več prijateljev in udanikov — te si pa odtujeje, ako podpira laški živelj na škodo slovenskemu.

Iredenta zmagonosno povzdiga glavo in greben; pojavlja se v mestnej seji, v uradih in na ulici; — tej hidri, koja nameruje pripravljati tukajšnje dežele za mater Italijo, morala bi vlada krepko stopiti na prste ter jej prestriči nit. Iredenta nema nobene podloge, da razklicuje tukajšnje dežele za laško zemljo, kajti tu bivamo tudi mi Slovani, zavedamo se svojega rodu ter tirjamo od vlade, da nas vzame v svojo zaščit.

Zapomné naj si odločujoči krogi, da je tukajšnja zemlja lastnina tudi slovenskega življa, kateri je na njej domačinec.

Slovenskim državnim poslancem podajemo te male podatke s prošnjo, da osvetijo še večkrat tukajšnje odnošaje na višjem mestu ter zahtevajo poravnjanja in izvedbe — narodne ravnopravnosti. Gutta cavat lapidem... kapljica izdolbi trd kamen: tudi vlada videč neprestane tožbe o krivicah, morala bode spoznati istinitost odnošajev, položaj na Primorskem ter vpljati boljše razmere. Caveant consules — da ne bode prekasno! L—n.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Predčerašnjem so volili v deželne zbornice mesta, trgi in trgovinske zbornice na Štajarskem in Moravskem. Na Štajarskem ostalo je dosedanje razmerje, na

Moravskem so izgubili Čehi tri mandate, najbrže valed razpora v domačem taboru, ker so se glasovi cepili. Žalostno! Veseljša poročila došla so nam iz Šlezije. Tam so volile istega dne kmečke občine in so nemški liberalci izgubili tri mandate. Dva so jej odvzeli Poljaki, jednega Čehi.

Glede volitve Moravskih kmečkih občin nam je pripomniti, da je mej propalimi kandidati tudi vođa Moravskih Staročehov in zagovornik vladi prijazne politike, dvorni svetnik dr. vitez Meznik. To je menda dovelj jasen migljej Staročehom in vladi, ako se nevolja ljudstva obrača celo proti tako odličnim prvakom, kateri so zastopali narod že celo dolge vrsto let. Po tem soditi, se ljudstvo ne bode dalo več pitati se samimi praznimi obljubami, ampak bode zahtevalo nedvomnih dejanskih dokazov, da je vladi resna volja z vršenjem pravice, ki so tudi nam Slovanom zajamčene v ustavnih zakonih.

Kompromis v veleposetvu Štajarskem se je torej razbil. Postopanje konservativnega lista „Grazer Volksblatt“ je zares čudno — morda bi bolje rekli: neodkritosrčno. Nedavno je tožil, da nemški liberalci konservativcem pot zapirajo, da se ti le poslednji v narodnem pogledu ne morejo približati prvim. Sedaj pa, ko se je kompromis razbil, se pa rečeni list kar nenkrat spomni tudi nenemških narodov. Najprvo žuga nemškim liberalcem, da bode morda priobčil neke akte, tičoč se te zadeve, potem pa piše, da so morali oni (konservativci) odkloniti nekov stavljeni jim pogoj, ako neso hoteli zapustiti svojeje zistema krščanskega postopanja z drugorodnimi. Da bi bili gospodje takoj sprvega, ko so se začeli pogajati radi kompromisa, povdarjali krščansko postopanje do drugorodnih, hvaležni jim bi bili tudi mi, ker bi nam bili dokazali, da jim je res do pravice; ali da so se še le kasneje, ko so jih liberalci postavili pred vrata, spomnili svojih dolžnosti do nas, je pa vender nekako — sumljivo.

28. t. m. završila je tudi ogerska delegacija svoje delo. V svojem zaključnem govoru izrekel je predsednik grof Tisza naslednje znamenite besede: „Ogerska delegacija si je v svesti, da tudi najdražji mir zahteva vender-le manj žrtev, nego najcenejša vojna“. Tako je mož potolažil zbrane gospode z ozirom na velike žrtve, katere nam bode doprinašati v bodočnosti za vojaške namene.

Vnanje države.

Srbskemu razkralju Milanu začele so se zopet sline cediti po vladi. Sedaj se pred vsem svetom producira kot politički švadroner. Nedavno se je vdeležil banketa profesorjev in tam gostobesedno razložil slaboglasno svoje blago. Napovedal je vojsko radikalnej stranki, „katerej je bil in ostane protivnik“. Vse te pretnje pa menda posebno ne inponujejo vladi, kajti v odgovor vpokojila je rektorja Beligrajske visoke šole Nikolajevića, ker se je vdeležil rečenega banketa.

Majorja Panico so torej vsmrtili Bolgarski vladni krvoločneži. Rekli smo vsmrtili — ali prav za prav so ga umorili. Slavni in hrabri Koburžan je pa istega dne pobegnil izmed „svojega zvestega naroda“ ter prihitel na varnejša avstrijska tla, da bi se mu tam doli ne prigodilo kaj neprijetnega. Vladni listi sicer trde, da je bil to legoli slučaj, da je uprav istega dne knez odpotoval, ali mi imamo o tem svoje lastno menenje.

Kakor kaže, tudi južni Nemci neso kaj zadovoljni, da otok Helgoland pripade k Nemčiji. Po vsem južnem Nemškem pripravljajo neko peticijo do nemškega državnega zbora, v katerej bodo zahtevali, da se ne odobri nemško-angleška pogodba. V tej peticiji je tudi naslednja apostrofa: Pripravljani smo vsak trenutek slediti pozivu cesarja in se pokorno izpostaviti krogljam sovražnika; ali za to

zahtevamo plačila, ki bi bilo vredno te žrtve; plačilo to je: da smo člani narodnogospodarja, ki si sam pribori delež svoj na tem svetu in ga ne vsprejemlje od dobrohotnosti in milosti kacega družega naroda. Nemčija vzdrami se!*

Nemški vojni miniter Verdy du Vernois dal je svojo ostavko. Vzrok demisiji je neki ta, ker ni zadosti odločno zagovarjal vojne predloge. Njegov naslednik bode najbrže general-lajtnant Wittick.

DOPISI.

Iz Rifenberga, 28. junija. (Veteranska zabava.) [Izvirni dopis.] V nedeljo 22. junija imeli smo po mnogih letih v našem Rifenbergu plesno zabavo, katero je priredilo vojaško veteransko društvo. Zbralo se je obilo občinstva v Ličnovih prostorih, in veselo vrtele so se plesalke v krogu uniformiranih možakov in privatnih gospodov. Veselica bila je prijetnega in mirnega značaja; ples se je vršil v postavnem redu; svirala pa je umna godba veteranskega orkestra in zabavalo nas je mej raznimi godbenimi točkami zbrano petje domačih pevcev.

Na čelu veteranov počastil nas je se svojo navzočnostjo družveni predsednik in višji rezervni častnik, gosp. Jakobi in ud veteranski, gosp. pl. Pallich, oba v društvu mnogih gospodov iz Gorice. Imeli smo nadalje v naši družbi nekoliko kopenske gospode: gosp. sodnika Cazzafuro, gosp. pristava in notarja Čibeja. Bili so tudi navzoči gospoda iz Ajdovščine, mej njimi naš sodnijski pristav gosp. Ussai, in sploh tujei iz raznih krajev okolice. Ob tem patrijotičnem večeru pogrešali smo neradi dušo družvenega bitstva in nosilca patrijotične agitacije po vipavske pokrajini, našega blagega grofa Lanthierija, kateri je bil zadržan zabave se udeležiti. Sploh pa je bila v obče jako animirana zabava. Vsem osnovateljem te lepe zabave izreči nam je najprisrčnejšo zahvalo. posebno pa izrekamo popolno priznanje domačim veteranom, kateri so mnogo pripomogli, da se je vse v tako lepem redu izvršilo.

Konečno izrekamo željo, da bi se ponovila ta veselica, katere svrha je lepa in patrijotiška. Take patrijotiške slavnosti služijo vsakemu kraju v čast — in tudi Rifenbergu! P.

Iz Borovnice, 23. junija t. l. [Izv dop.]

Nič ni tako skrito, da bi ne bilo enkrat odkrito, pravi pregovor; po domačem pregovoru imejmo tudi mi potrpljenje, morebiti se nam katerikrat posreči, priti na sled piscu zadnjih dopisov v nekem listu. Dokler se to ne zgodi, ni treba nikogar sumničiti, da ne bi zadelo kakega nedolžnega, dasi se kaj radovedno poizveduje po predrznežu — staro ali mladokopitnežu. Ne brusite torej preveč peta! Zdi se mi, kakor bi mislili nekateri, da bi bili tukajšnji dopisi vzeti v zakup le za nekatere vrste listov sovenskih. Tem naj bi bilo prav in slobodno napadati, zasmehovati in brusiti kolikor drago. Seveda mi smo mi! Ako bi se kdo drugi s kakim dopisom pokazal, koj ga je treba poizvediti in najti; potem po njem ali s persnimi držali, ali z „lopjarji!“ Živijo! — Tako se je izrazil v svojej modrosti nek tukajšnji gospodič, da bi se s tem orodjem udrihalo po vseh, ki žnjim in njegovo stranko ne trobijo v en rog. Imenovani gospodič bode svojo modrost še lahko prodajal, vsaj se je že visoko vspel; v občini je svetovalec; volijo ga tudi pri volitvah za volilnega moža, kljub temu, da nema postavne starosti. Pri prihodnjih občinskih volitvah bodemo še zanj agitovali — ako nam v svojej „velikodušnosti“ obljubi voz ali čoln opeke — da nam bode županil in pri deželnih volitvah bodemo pa delovali in

si prizadevali, da postane naš zastopnik celo v deželnem zboru. Ker pa je še mlad, zna mu biti sreča ugodna, da pride v prihodnjem stoletju še v državni zbor. Samo loparjev naj ne pozabi, ko odhaja na pot! O tem modernem junaku bomo imeli prilike še marsikaj zanimivega povedati. Sedaj le še to: Gospod Josip naj v svojej bahariji in ošabnosti „kavaliri“ kakor hoče, toda svetujemo mu prijateljski, da naj stvari nikakor ne pretira. Vsekako čudno je to, da bi smeli le nekateri ljudje v časopise pisati! Če se kdo drugi le gane, gorje mu! Kje je logika? Lahko bi vprašala še kaka ženska. Čemu tolike radovednosti po dopisovalcu, katerih je kakor gob po dežju; tudi taci, na katere še nihče ne misli — postavim moja malenkost. Čemu tista vohaja in poizvedovanja?! Znan je § 19. tiskovne postave; sklicuje naj se nanj, komur se kaka krivica godi. V enem prvih dopisov od tod, čutil se je nek gospod po nepotrebnem zadetega; toda njemu ni hotel nobeden ničesar. Čemu hodi za druge po kostanj v žerjavico? Če se torej osmudi in opeče, naj samemu sebi pripiše. Kdor išče, najde! Odgovore v obrambo naj si g. oče kuje sam, ali naj jih v drugo kovačnico pošlje, kjer imajo boljše jeklo in ogenj! Čevljar naj se drži svojega kopita, tajnik svojega posla! Čudno je to, da bi nekateri gg., ki hočejo biti vsem jednako pravični, najraje jednega obrali do kosti — četudi jim ni ničesa žalega storil — drugega pa posadili kar na — prestol. Toliko za sedaj. Na svidenje; če prej ne, na zopetno obrambo. —1.—

Domače vesti.

Odlikovanje. Nj. Veličanstvo podelilo je c. kr. poštenu nadupravitelju in predstojniku tukajšne telegrafne glavne postaje, Ferdinandu Coffou, naslov cesarskega svetnika.

E. Dragovina, načelnik tukajšnje znane firme, umrl je nagloma za mrtvoudom.

Svečanost sv. Cirila in Metoda v slovenskih ljudskih šolah pri sv. Jakobu vršila se bode dne 5. t. m. Zjutraj ob 9. uri bode sv. maša, pri kateri bodo peli otrošči družega razreda. Po sv. maši bodo na šolskem vrtu peli in deklamovali otrošči obeh razredov in otroškega vrta. Vabljeni so stariši in prijatelji naše šole in šolske mladine.

Otroški vrt v Rojanu priredi v soboto, dne 5. t. m. slavnost sv. Cirila in Metoda. Ob 9. uri je sv. maša; po maši predstava z nastopnim programom: 1. Molitev; 2. Deklamacija: Naša zvezda! 3. Petje: Zvonovi pojejo; 4. Deklamacija: „Slavček“; 5. Petje: „Domovje moje Slovenija!“ 6. Deklamacija: Sreče dom; 7. Petje: Mrzel veter; 8. Dvogovor: Mačka in senica; 9. Petje: Cesarska pesem.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu darovalo je več prijateljev, zbranih dne 23. p. m. v krčmi g. Mijota pri sv. Ivanu, svoto 2 gld. 20 kr. ker so se dogovorili, da bi bilo težavno pisati pisma na korist gori rečene družbe. — Malo dni popred nabralo se je v istej krčmi 1 gld. 20 kr. — Hvala vrlim Sv. Ivančanom!

„Tržaški Sokol“ priredi v nedeljo, dne 6. t. m. izlet v Škedenj. „Sokol“ se snidejo ob 3. uri v telovadnici, od koder odidejo raztrešeni in brez zastave, do sv. Jakoba cerkve. Tu se uvrstijo. Pri rotundi pod Škedenjom združijo se „Sokoluši“ ob 4½ uri z drugimi udeleženci izleta. Priporočamo slovenskemu občinstvu mesta in okolice, da se v kolikor-moči mnogobrojnem številu udeleži tega izleta.

Veselica pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah izvršila se je sijajno tako v materijalnem kakor moralnem obziru. Vrt gostilne „Al Risorgimento“ bil je primerno okrašen, došlo pa je obilo občinstva od vseh strani vzlic istini, da so napovedali

veselico tako rekoč še le v zadnjem trenutku. Vse pevske točke izvajale so se precizno, osobito je ugajala „Himna Adrije“, katero so tudi res, po našem menenju, najboljše peli. Krasna točka bila je tudi „Ave Marija“ iz operete „Gorenjski slavček“, katero je pel mešan zbor spremljevanjem orkestra. Pevke so bile vse v narodnej okoličanski opravi s trakovi v narodnih barvah ob prsih, tako da je bil prizor ta zares slikovit, uprav diven. Seveda so morali tudi to točko ponavljati in občinstvo je burnim ploskanjem izraževalo svoje zadovoljstvo. Cesarsko pesem, katero je sviral orkester, poslušalo je vse občinstvo stoje in razkritimi glavami. Ko so pa potihnili zadnji akordi, je zbrano občinstvo glasno in burno izraževalo patrijotična čustva. Gospodičina Ražemova je deklamovala Gregorčičevo „Domovino“ in je rešila nalogo svojo povsem častno. Igro „Šolski nadzornik“ so predstavljali tako dobro, kakor skoraj še nismo videli igrati v naši okolici. Samo opozorili bi gospode igralce, da se je tu pa tam malo pretiravalo. Tu velja pregovor, da malo manj večasih več izda. Vsekako pa gre vsa čast in hvala gospodičinama Antoniji Pertotovi in Mariji Ražmovi in gospodom Skaloviču, Dragotinu Pertotu, „nadzorniku“ in „Stanku“. Z ozirom na častno izvršitev težavnega programa priznati nam je, da v društvu „Adrija“ veje pravi duh in da vršita takó predsedništvo, kakor tudi pevodnja svojo dolžnost vzgledno in trudoljubivo. „Adrija“ je zares dika naših okoličanskih društev! Zdjaj pa še par besedi, toda na drugo adresu. Vzlic vzburjenju, katero je vzbudilo magistratovo nasilje, vršila se je veselica v najlepšem, vzornem redu. Oni, ki so bili morda poklicani, da vzdržujejo javni red, so radi nas lahko mirno v senci ležali. Čemu je torej bilo treba vsega tega? Čemu žaliti in razburjati dobro ljudstvo? Barkovljani so sijajno pokazali, da okoličani naši so miroljubni ljudje. Magistratovci ne dražite jih, ko vender ne zahtevajo drugega, nego svoje pravice!

Novi vodovod mesta Ljubljanskega odprli so v nedeljo. Mestni zastop Ljubljanski je imenoval v posebnej slavnostnej seji gospoda Ivana Hribarja, načelnika vodovodnega odseka in neumornega pospeševalca vodovodnih del, častnim meščanom. Tudi mi izrekamo svoje najprisrčnejše častitke vrlému možu!

Le resnico! Častivredno vredništvo „Slovenčev“ nas je o nečem poučilo, kar smo že davno vedeli: da tudi mi nismo nezmožljivi. Vsaj smo sami v predzadnji številki rekli, da hočemo lojalno ukloniti tilnik svoj, kader-koli nam „Slovenec“ dokaže, da smo na krivem potu. Besede te torej nikakor ne kažejo na domišljovanje nezmožljivosti. V omenjeni notici smo tudi mi zatrdili, da ne moremo verjeti, da bi bilo častivredno vredništvo „Slovenčev“ načeloma proti gradnji gledališča v Ljubljani. In res nam „Slovenec“ zopetno zatrjuje, da se ni nikdar načelno izjavil proti gledališču. Ali stvar je venderle čudna, ako si jo ogledamo z različnih strani: na jednj strani imamo zatrdila „Slovenčeva“, da ni priprijel nasprotnik gledališča, na drugej strani pa nas zopet uveruje, da je njega dopisnik iz Ljubljanske okolice, ki je načelen nasprotnik gledališču, dobro poučen o tem vprašanju. Kako to?! Nesem nasprotnik te ali one stvari in vender se strinjam z onim, ki je je načelen nasprotnik. Ljuba logika, kje si?! Želite nekoliko citatov iz onega ominoznega dopisa „iz Ljubljanske okolice“? Radi smo poslušni. „Popolnoma prav imajo tisti, ki trdijo, da v Ljubljani prav nič ni treba deželne gledališča.“ „Tedaj, ko so dovolili onih 190.000 gld., smo še molčali (torej samo molčali, a ne odobraval) Op. ured.; če pa bode treba deželi, kakor se govori, plačevati na leto nad 10.000 gld. za vzdrževanje predstav, poslopja itd.,

potem bomo mi davkoplachevalci po celi deželi pričeli odločno agitacijo proti vsem poslancem, ako bodo dovolili to svoto na leto.“ Le resnico! zaklicali ste nam, gospodje pri „Slovencu“. No, mi pa vprašamo, zakaj ste Vi napisali le to „kar se govori“ in ne cele, polne resnice? Na to vprašanje nečemo mi odgovarjati, ampak odstopimo besedo častitljivim „Novicam“, ki se gotovo nesumljiva pričla. Seveda si mislimo „sumljivost“ v tem trenutku po Vaše. Torej „Novice“ pišejo v svojej 25. številki: „Pri tej priliki štejemo si v dolžnost par besedi izreči zoper one politike v našem ožjem krogu, kateri gledališno vprašanje vedno rabijo za strašilo zoper selske deželne poslance, češ: naš ubogi kmet, ki vedno le trpi in strada, ne bode Ljubljčanom preskrboval kratkočasenja v gledališči. Temu nasproti omeniti nam je pred vsem, da je za zgradbo gledališča deželnemu odboru merodajen sklep deželnega zbora, po katerem je deželnemu odboru naročeno: a) skrbeti za zgradbo deželnega gledališča, katera ne sme presežati troškov 190.000 gld., b) k tem troškom sklada gledališki zaklad: kupnino za pogorišče starega gledališča 20.000 gld., ostanek zavarovalnine, ki je znašala 60.000 gld., prispevek mesta Ljubljanskega, ki znaša v sedanjem položaju 22.500 gld., konečno prostovoljni doneski. Nad to preostalo potrebaščino pa sme do najvišje svote 100.000 gld. deželni odbor pokriti z najemom, kateri je vzeti za račun gledališnega zaklada s poroštvom dežele, proti tem, da se povrne v 40 letih.“ „Ubogi kmet“, oziroma dežela, bode imela toraj pri vsem tem samo porošstvo za najetih k večjem 100.000 gld., skrb deželnega odbora in zbora pa bode, da se to posojilo z dohodkov gledališča redno vrača in konečno vrne. Nihče ne bode tajil, da gledališče koristi v prvi vrsti Ljubljani, koristi pa slovenskemu življu v deželi sploh in bode sedaj toliko bolj, ker bode dejansko „deželno“. Mislimo toraj, da so vsi razumnejši kmetje z nami, ako trdimo, da je tudi Ljubljana naša in da je treba postopati vzajemno.“ — Tako torej „Novice“! In mi priznavamo — prosimo, oprostite nam! — temu staremu slovenskemu in kolikor-toliko tudi deželnemu odboru glasilu večjo avtoriteto, nego Vašemu, dobro poučenemu dopisniku! Zdjaj pa še jedno glede takta. Samih sebe nočemo zagovarjati v tem pogledu, naj le sodijo drugi! Ker ste pa že stirali na dnevni red vprašanje o taktu, Vas pa že moramo vprašati, je-li bilo to taktno, kar je pisal večkrat omenjeni Vaš dopisnik? „Če imate Vi, gospodje v Ljubljani, svoje ljubljence, katerim bi zopet radi pripravili kako službico, dobro, storite to, pa plačujte iz svojih žepov, ne iz deželnih. In govori se že, da nekdo čaka na tako mesto. Nur nobel, so lang'es geht!“ Je-li taka pisava stvarna in taktna? Vi torej očitati, da hoče deželni odbor, oziroma deželni zbor, zapravljati tisučake, samo da bi „nekomu“ preskrbeli „službico“; očitati, da hočejo v Ljubljani na deželne stroške umestiti grd protekcijonizem. To je vender prepristransko — o taktu pa niti govora ni. Sicer si je pa tisti „nekdo“ v inozemstvu priboril takó ime, da bi mi Boga hvalili — in prav nič se ne bojimo, to očitó povedati — ako bi ga ohranili domovini v prospeh naše umetnosti. — Z veseljem smo pa vzeli na znaje zatrdilo Vaše, da „Vas veselili, da se tržaški narodni krogi vedno bolj zanimajo za slovensko vzajemnost“. Hudobija bi bila, ako ne bi verjeli, da imate tudi v sreči, kar imate na jeziku. Clara pacta, boni amici! — Toliko v odgovor. Pri vsem tem se nam pa vender-le dozdeva, da ne bi bilo odveč, ako bi se dr. Consolo potrudil v Ljubljano.

Za gradnjo VI. župne cerkve v Trstu nabralo se je po zadnjem izkazu 8804 gld. 10 kr. v gotovem in 2350 gld. v vrednostnih papirjih. Nadaljne dobrotne prispevke

vsprej:majo hvaležno odbor, tukajšnji škofijski urad in gospodje župniki vsega škofijstva.

Tržaški mestni zastop imel je v ponedeljek svojo sejo. Poročilo priobčimo prihodnjic.

Občni zbor čitalnice v Pulju bode dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne. Ker je na dnevnem redu volitev novega odbora, prosimo vse gospode družtvenike, da se udeleže tega zbora. ODBOR.

Iz Štanjela. Dne 6. julija t. l. ob tretjej uri popoldne imelo bode Štanjelsko vinorejsko društvo združeno s Tomajsko podružnico, v svojih prostorih v Štanjelu svoj letni občni zbor, h kateremu vabi vse gg. družtvenike predsedništvo.

Iz Černegakala se nam piše: Kakor smo poizvedeli, zaročil se je gosp. Dragotin Šiškovič z gospodičino Kristino Modičevo. Čestitamo vzglednemu paru!

Delalski shod v Škedenji bode v nedeljo 6. julija ob 4. uri popoldne v gostilni gospoda Jožefa Saneina — Nemca. Obravnavalo se bode: 1. Normalni dnevnik 8 ur za odrasčene delalce. 2. O enakosti političnih pravic itd. za vse meščane. Shod je javen. Ta shod prirede slovenski delalci; obravnavalo se bode slovenski in tudi vsa oznanila so slovenska.

Štrajkati je začelo 500 kamenosekov. Ti-le zahtevajo: 9urno delo na dan, malo povišanje plače, redno izplačevanje plačila, in natančno urejenje dnevnega reda (kajti do sedaj ni bilo pravega reda); vzdrževanje jednega nadzornika dela v vsakej delalnici in omejitev dela za dečke. To so glavna zahtevanja štrajkajočih kamenosekov, katera so — kakor trdijo — povsem opravičena in se nadejajo, da bodo gospodarji ugodili tem zahtevam.

Avstro-ogerski Lloyd. V novejšem času so začeli z vseh strani udrihati po našem Lloyd, — ker za služi. Vodstvu družbe so seveda ti napadi skrajno neprijetni, ker so prišli uprav v trenutku, ko prosjači za povišanje subvencije. Mi seveda tudi želimo, da se dovoli višja subvencija in tako ohrani važno to podjetje, toda vzlic temu odobrujemo, da se je vender enkrat ožigosalo neracijonelno postopanje krivonosih Lloydovih mogočnežev. Veselilo bi nas, da bi se vresničila želja delegata gosp. Russa, da bi se namreč družba preustrojila v čisto avstrijsko in da izgine oni izključljivo italijanski duh iz zavoda, katerega morajo podpirati vsi davkoplachevalci cesarstva brez razlike narodnosti. Vodstvu Lloyda pa ni ostalo drugega, nego da se zagovarja — samo. Gospodje so sestavili neko spomenico, katero je družbin predsednik baron Morpurgo predložil ministru vnanjih zadev grofu Kalnoky-ju in obestranskima ministroma za trgovino, Marquis Baquehemu in Barossu. Glede izplačevanja dividend iz rezervnega fonda zagovarja se vodstvo, da ta fond se ni upotrebljeval izključljivo — kakor se je naime trdilo — v ta namen, ampak da je rečeni fond le deloma služil za izplačevanje dividend. Mi sicer nismo strokovnjaki, a menimo, da tudi to ni pravilno. Naša misel je, da rezervni fond služi le svojemu namenu; ako kako podjetje nema dobička — pa naj potrpe udeleženci; osobito pri družbi, katera ni izključljiva last zasebnikov, ampak pri kateri je interesovana vsa država. Glede stavbenih vrednosti pravi spomenica, da je bila vrednost arzenala leta 1876 vknjižena z 4,500.000 gld., sedaj so pa vpisali samo 3,000.000 gld. Zakaj pa neso redno odpisavali, kakor bi bili morali? Sicer pa vprašamo vodstvo Lloyda, zakaj da ne ovrže vseh gorostasnih očitanj, katere objavlja proti Lloyd, na Dunaju izhajajoči list „L'Austria“. Zakaj ne toži tega lista? To kar ta list očita rečeni družbi, ni mogoče spraviti v sklad z avstrijskimi kazenskimi zakoni. Torej opravičite se!

Bivši delavec tovarne za plin nam piše: Prav je imela zadnja „Edinost“ tr-

deča, da so odpušeni delalci te tovarne vsmiljenja vredni. Le kdor je kedaj opazoval težko delo teh ljudi, bode razumel, kako krivično je žnjimi postopalo ravnateljstvo. Gorkota pri delu v tej tovarni je toli silna, da si človek ne upa prijeti nobene stvari z golo roko. Zahteva, da se vpelje Surno delo, bila je po tem takem povsem opravičena. Delalci so sicer s to zahtevo propadli, ali tovarna ima le zgubo od tega, kajti ravnatelj Artelli je s pomočjo nekega Bonaca število delavcev podvojil. In gospodu ravnatelju ni bilo dosti, da je ljudi iz službe izrinil, ampak je storil, da so stare, poštene delalce, ki so tovarni služili že po 20 let, spremljali stražniki, ko so prišli po svojo plačo. Se je-li gosp. Artelli bal, da bi mu kaj storili? Kako neki, ko so v tovarni pustili vse svoje moči, svoje zdravje, svoje meso in svoje kri! Postopanje gosp. ravnatelja izviralo je iz sovražstva do nas Slovencev, ker delalci so bili našega rodu. G. Artelli naj pomisli, da je tudi on bil svoječasno v revščini in bi moral razumeti, da jok nedolžnih lačnih otrok sega nad oblake!

Nesreča. Pri gradnji magazina št. 7 v noveji luki padla so neka težka železna vrata na težaka Antona Vrabeča. Revoča so prenesli v bolnico in je malo upanja, da bi ozdravel.

„Dom in Svet“ VI. zvezek ima naslednje vsebino: 1. Sveta brata. I. Rostamila, zložil A. M.; 2. Luka Vrbec. Zgodovinska povest iz 16. stoletja, spisal Podgoričan. I. Nova vera; 3. Na grobčih. Povest, napisal Vladiboj; 4. Podobice. III. Na Ferdinandovem mostu. Dr. Pavlica. IV. Sirota, Podgoričan. 5. Tinček iz Bosne. Šaljivi obraz, spisal A. Sušnik; 6. Zakleto jezero. Po kamniški bajki, zložil A. M.; 7. Pisma iz slov. krajev III.; 8. Kriva prisega, zložil —g—; 9. Josip Ogrincev, J. Benkovič; 10. Nekoliko o fotografiji, pričel A. Tramčič; 11. Schopenhauer, spisal dr. Fr. L. (Dalje.) 12. Čutno predstavljenje itd., dr. I. Svetina. (Dalje.) 13. Nekaj porabnih mislij itd., piše F. Lekšo. (Dalje.) 14. Slovtvo; 15. Novi hrvatski grobovi; 16. Raznoterosti.

Bratje „Sokoli“!
Pozivljamo Vas, da se udeležite društvenega izleta, ki bode v nedeljo dne 6. t. m. v Škedenj, v mnogobrojnem številu in v društveni opravi. Sestanek ob 3. uri popoldne v telovadnici.

Člani, kateri se udeležo izleta, pridejo naj jutri zvečer ob 1/2 9 uri v telovadnico! Na zdar! ODBOR.

Listnica upravnštva.
Gosp. št. P v G. L. Do konca leta dolgujete še 2 gl. 40 kr.

Br. 407/K. š. v.

Natječaj.

U ovom političkom kotaru imaju se popuniti sliedeća učiteljska mjesta:

1. Tri mjesta učitelja III. vrsti (ravnatelja) na mješovitih jednorazrednicah u Tatrach, Munah i Brezcah, eventualno mjesto podučitelja u Rakoven, prvo sa slovenskim, zadnja dva s hrvatskim učevnim jezikom.
2. Mjesta učitelja III. vrsti na mješovitih dvorazrednicah u Klani s hrvatskim i u Jelšanah sa slovenskim učevnim jezikom.

3. Mjesto podučitelja na četverorazrednici u Kastvu s hrvatskim učevnim jezikom.

4. Mjesto podučiteljice na mješovitoj trirazrednici u Sv. Mateju s hrvatskim učevnim jezikom.

Natjecatelji za učiteljska mjesta u Tatrach i Brezcah valja da su usposobljeni za poučavanje katoličkoga vjeronauka.

Plaće i užicei skopčani s timi službami izvidni su u pokrajinskih zakonih 3. novembra 1874. zem. zak. br. 30, odnosno 14. decembra 1888. zem. zak. br. 15.

Molitelji neka svoje obložene molbenice eventualno službenim putem do četirijih tjednah ovamo ulože.

C. k. kotarsko školsko vieće Volosko
27. junija 1890.

+

Gabrijela Dragovina, rojena Wunsch, potrta žalosti naznanja tudi v imenu vseh drugih sorodnikov prijateljem in znancem, da je v soboto dne 28. junija ob 11 $\frac{1}{2}$ uri zvečer umrl njen nepozabljivi in preljubljeni soprog!

EDVARD DRAGOVINA,
commendator reda papeža Gregorja Velikega, posestnik in lastnik tvrčke Carlo Dragovina.

Po izrečni želji dražega ranjcega je bilo truplo prenešeno naravnost na pokopališče.

Trst dne 29. junija 1890.

Ta objava naj velja kot posebno naznanilo.

Prosi se, da se opusté sožalni pohodi.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1881.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in rezerva dne 31. decembra 1888. f. 38,389 849 10
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 23,202 774 10
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1888 f. 110,313,920 80
Plačana povračila:
a) v letu 1888 f. 9,877,592 55
b) od začetka društva do 31. decembra 1888 f. 217,257,394 75
Letni računi, izkaz dosežaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasa ila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione v lastnej hiši. 7—12

Tiskarna Dolenc v Trstu

izdeluje vsakovrstna tipografska dela, kakor: priporočnice, račune, okrožnice, vizitnice, poročilne objave, vabila, programe, izkaze, oglase, pravila, ustopenice, zaključne račune (bilance), ročiščinike, cenike, polnomoči, jestvenike, carinska pisma, naznanila, izpovedne listke itd., — vse ukusno in po ceni.

Tiskarna prodaja nastopne slovenske knjige, kakor: „Kmetijsko berilo“ po 40 nč., trdo vezano 60 nč.; „Sodni obrasci“ po 20 nč.; „Viljem Tell“ po 40 nč.; „Ljudmila“ po 20 nč.; „Filip“ po 20 nč.; „Antigona“ po 20 nč.; „Trst in okolica“ po 30 nč.; „Pjesma o zvonu“ po 20 nč.; „Istra“ po 20 nč.; Postava o „črneji vojski“ po 5 nč.

Ima v zalogi vse potrebne tiskovine in knjige za župne urade.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankoveli od 50 poč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razim praznikov, in to od 9—12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne. Zneska do 100 gl. precej, zneske preko 100 do 1000 gl. mora se odpovedati 3 dni, znake preko 1000 gl. pa 5 dni prej.
Eskomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 3 $\frac{1}{2}$ %
Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gl. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gl. v tekočem računu po 4 $\frac{1}{2}$ %
Večje svote po dogovoru.
Daje denar proti vključenju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 15. februarja 1890. 13—24

Letno stanovanje

v Gorenjem Logatci s potrebno sobno opravo za rodbino treh oseb, odša se takoj. Natančnejše o tem pove gospod

Janez Ribar 3-3

v Gorenjem Logatci (Ober-Loitsch).

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883 gl. 3,300,000—
Rezervni fond od dobičkov 536,622 00
Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150,000—
Rezervni fond za polijete na premikanja vrednostnih efektov 161,500—
Premijna rezerva vseh oddelkov 7,342,780 86
Rezerva za škode 267,601—
24—13 V portfelju:
Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16,954,118 57
Skupni znesek vseh škod plačanih od l. 1838 do 1883 gl. 114,949,847 05
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

Srečke Dunajske razstave po 1 gl.

Vsaka srečka je veljavna za obojna žrebanja.
Seznamek dobitkov za obojna žrebanja. 1 8

Prvo žrebanje 14. avgusta 1890.		Drugo žrebanje 15. oktobra 1890.	
1 dobitok vreden 50000 gl.	1 dobitok vreden 50000 gl.	1 dobitok vreden 50000 gl.	1 dobitok vreden 50000 gl.
1 " " " 2000 " "	1 " " " 2000 " "	1 " " " 2000 " "	1 " " " 2000 " "
1 " " " 1000 " "	1 " " " 1000 " "	1 " " " 1000 " "	1 " " " 1000 " "
2 dobitka vredna vsak 500 " "	2 dobitka vredna vsak 500 " "	2 dobitka vredna vsak 500 " "	2 dobitka vredna vsak 500 " "
5 dobitkov vredni 200 " "	5 dobitkov vredni 200 " "	5 dobitkov vredni 200 " "	5 dobitkov vredni 200 " "
10 " " " 100 " "	10 " " " 100 " "	10 " " " 100 " "	10 " " " 100 " "
20 " " " 50 " "	20 " " " 50 " "	20 " " " 50 " "	20 " " " 50 " "
50 " " " 20 " "	50 " " " 20 " "	50 " " " 20 " "	50 " " " 20 " "
200 " " " 10 sred. razst.	200 " " " 10 sred. razst.	200 " " " 10 sred. razst.	200 " " " 10 sred. razst.
2000 " " " 5 " "	2000 " " " 5 " "	2000 " " " 5 " "	2000 " " " 5 " "

Srečke po 1 gl. V TRSTU pri: Dan. Levy & C., Morpurgo & C.

Velika gospodarstvena

14 maja do 15 oktobra
10 sati u jutro do 10 na večer

šumarstvena, umjetnička i obrtnička

Ulaznica 40 novč. — U nedeljah i svetcih 30 novč.

Izložba Beč

Fontane lumineuse
Park i rotunda
večer električno razsvietljeno

Rotunda

Ulaznice za djecu 20 novč.

Avguštin Briani

obrotni kemik

Corso št. 22. — Barkovlje 249.

pripravlja te-le sirupe:

malinovec	kilo po 80 kr.
ribež	" " 80 "
iz malin in tamarinda	" " 80 "
iz črnih murv	" " 80 "
iz granatnih jabolk	" " 80 "
iz tamarinde	" " 55 "
iz pomeranč	" " 80 "

Dalje pripravlja tudi koncentrovan sirup iz datelnov iz Aleksandrije, izvrsten lek proti kašlju prouzročnemu po prehlajenju, proti unetju pluć, bronchiti itd. 80 kr. kilo. 1—5

Opazka: Te cene veljajo za dom naročnikom za trg zniža se za 10 odstotkov.

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoč cvetlic“ (Millefiori).

Čisti kri. Izvrstno sredstvo, ako peče v želodcu, kakor tudi proti zabasanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovanej lekarni Praxmarer „Ai due Mori“ Piazza Grande. 7—10

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17, priporoča se vlijudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovčje oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posebri. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja. 36—27

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

FILIJALKA

e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 $\frac{1}{2}$ %	30-dnevni odkaz 2 $\frac{1}{2}$ %
8- " " 2 $\frac{1}{4}$ %	3-mesečni " 2 $\frac{1}{4}$ %
30- " " 3 $\frac{1}{2}$ %	6- " " 2 $\frac{1}{2}$ %

Vrednostnim papirjem, glasočim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nove borasna tarifa na temelju odpovedi od 17. novembra, 21. novembra in 13. decembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Božen, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24—12 pri odbitku 1% provizije.

Predjumi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankoveli itd. — po pogodbi.

Trst, 17. februarja 1890. 13—24

Najboljša 28—40

Brnska sukna

razposilja po originalnih tovarniških cenah

tovarna finega sukna

Sigel-Imhof

v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolgosti 3-10 metra, to je 4 Dunajski valti 1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:

1 gl. 4.80 iz navadne
1 gl. 7.75 iz fine
1 gl. 10.50 iz jako fine
1 gl. 13.40 iz najfinejše

Nadalje so v največji izbiri: s svilu pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peruvienne in tuskung za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukana za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-blaga itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajoče in točno dopošiljatev se jamči. Uzorci zastoj i franko.